

Interpelacja nr 5/2010

W sprawie: programu dotyczącego zapewnienia mieszkańcom całego Pomorza dostępu do wody pitnej oraz doprowadzenia do skanalizowania obszarów gminnych poprawiającego tym samym stan środowiska.

- **Marian Szajna**

Działając na podstawie art. 23 ust.1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1590 z późn. zm. i § 12 ust. 4 w związku z § 13 Statutu Województwa Pomorskiego (uchwała Nr 270/XXI/2000 z późn. zm.) oraz § 23 Regulaminu Pracy Sejmiku Województwa Pomorskiego (uchwała Nr 334XXIV/2000 z późn. zm.).

Proszę o przedstawienie programu (o ile taki istnieje) dotyczącego zapewnienia mieszkańcom całego Pomorza dostępu do wody pitnej, jak również doprowadzenie do skanalizowania obszarów gminnych poprawiających tym samym stan środowiska naturalnego. Jaką pomoc Marszałek Województwa Pomorskiego udziela gminom, które z braku środków nie są w stanie przeprowadzić tego typu inwestycji.

Odpowiadając na Pana interpelację z dnia 16 grudnia 2010 r. w sprawie programu dotyczącego zapewnienia mieszkańcom całego Pomorza dostępu do wody pitnej oraz doprowadzenia do skanalizowania obszarów gminnych poprawiającego tym samym stan środowiska, uprzejmie informuję, co następuje.

Podstawowym dokumentem kształtowania polityki w dziedzinie ochrony środowiska w województwie jest wojewódzki program ochrony środowiska. W „Programie Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2007 - 2010 z uwzględnieniem perspektywy 2011 - 2014”, przyjętym uchwałą nr 191/XII/07 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 24 września 2007 r. - jako jeden z siedmiu celów priorytetowych na lata 2007 - 2010 określono „I-2a Wyposażenie w zbiorcze systemy kanalizacji sanitarnej i oczyszczania ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów wszystkich aglomeracji o wielkości powyżej 15 000 RLM”. Wśród kierunków działań prowadzących do realizacji celu średniookresowego

(na lata 2007 - 2014): „I-2 Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód podziemnych i powierzchniowych, w tym wód przybrzeżnych”, wskazano m.in.:

1. Realizację inwestycji przewidzianych w Krajowym programie oczyszczania ścieków komunalnych dla aglomeracji od 2 000 do 15 000 RLM.
4. Realizację inwestycji mających na celu poprawę jakości wody przeznaczonej do spożycia, w tym budowy lub modernizacji urządzeń i sieci wodociągowych.
5. Realizację przedsięwzięć na rzecz wyposażenia aglomeracji poniżej 2 000 RLM w oczyszczalnie ścieków i systemy kanalizacji sanitarnej.

Podstawowym dokumentem programowym dotyczącym budowy i rozbudowy systemów zbiorczego odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych jest zatwierdzony przez Radę Ministrów w dniu 16 grudnia 2003 r. Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK). Niniejszy Program stanowi podstawowy instrument wdrażania postanowień dyrektywy Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych. Dokument ten ma na celu koordynację działań gmin i przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych w zakresie budowy, rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków komunalnych oraz systemów kanalizacji sanitarnej. KPOŚK zawiera wykaz aglomeracji o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) powyżej 2000, które powinny być wyposażone w systemy kanalizacji zbiorczej dla ścieków komunalnych, zakończone oczyszczalniami ścieków oraz wykaz niezbędnych przedsięwzięć w zakresie budowy i modernizacji urządzeń kanalizacyjnych.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 07 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. z 2006 r., Nr 123, poz. 858 ze zm.), zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków jest zadaniem własnym gminy.

Na realizację inwestycji w zakresie budowy i rozbudowy infrastruktury zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków komunalnych, w okresie programowania na lata 2007 - 2013, gminy lub przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne mogły ubiegać się o współfinansowanie tych inwestycji ze środków funduszy europejskich:

- 1) Z Funduszu Spójności (FS), w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ) – priorytet „1. Gospodarka wodno-ściekowa”. Zgodnie z zapisami programu „w ramach osi priorytetowej w zakresie gospodarki wodno-ściekowej wspierane będą głównie przedsięwzięcia zmierzające do zapewnienia skutecznych i efektywnych systemów zbierania i oczyszczania ścieków komunalnych w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM. W przypadku realizacji kompleksowych projektów, istnieje możliwość włączenia w projekt zadań dotyczących zaopatrzenia w wodę oraz budowy kanalizacji deszczowej, pod warunkiem przyczyniania się do realizacji dyrektywy 91/271/EWG oraz spełnienia warunku, że 50% kosztów całkowitych projektu dotyczy kanalizacji sanitarnej

i oczyszczania ścieków. W ramach priorytetu nie przewiduje się wspierania indywidualnych projektów dotyczących systemów zaopatrzenia w wodę (projekt nie kompleksowy) lub budowy kanalizacji deszczowej”.

- 2) Z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2007 - 2013 (RPO WP) – oś priorytetowa „8. Lokalna infrastruktura podstawowa”, działanie „8.2. Lokalna infrastruktura ochrony środowiska”. Wspierano przede wszystkim przedsięwzięcia dotyczące budowy, rozbudowy lub przebudowy sieci kanalizacji zbiorczych oraz oczyszczalni ścieków. Program zakłada, iż przedsięwzięcia z zakresu gospodarki ściekowej będą realizowane, co do zasady, w aglomeracjach od 2 do 15 tys. RLM wskazanych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów słabych strukturalnie. Dopuszczono także budowę, rozbudowę lub przebudowę sieci wodociagowych, jednak wyłącznie wraz z budową, rozbudową lub przebudową sieci kanalizacyjnych obejmujących tych samych odbiorców usług. W Programie tym określono, iż preferowane będą m.in. projekty wynikające z zapisów wojewódzkiego programu ochrony środowiska.
- 3) Z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013 (PROW) – działanie „321. Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej”. W ramach ww. działania udziela się pomocy na realizację projektów w zakresie m.in. gospodarki wodno-ściekowej, w szczególności zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzania i oczyszczania ścieków, w tym systemów kanalizacji sieciowej lub kanalizacji zagrodowej. Pomoc ta może być przyznana na projekt realizowany w miejscowości należącej do:
a) gminy wiejskiej lub b) gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast powyżej 5 000 mieszkańców, lub c) gminy miejskiej, z wyłączeniem miejscowości powyżej 5 000 mieszkańców. Maksymalna wysokość dofinansowania wszystkich projektów realizowanych w jednej gminie w całym okresie programowania (2007 - 2013), nie może przekroczyć w przypadku projektów gospodarki wodno-ściekowej kwoty 4 mln zł.

W województwie pomorskim w zakresie gospodarki wodno-ściekowej zostało już zrealizowanych, jest realizowanych lub w najbliższym czasie będzie realizowanych:

- 13 dużych projektów w aglomeracjach powyżej 15000 RLM dofinansowanych z Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (koszt całkowity szacowany jest na blisko 500 mln zł, a kwota dofinansowania na około 301,5 mln zł);
- 69 projektów dofinansowanych z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (koszt całkowity szacowany na ponad 290 mln zł, przy wnioskowanej kwocie dofinansowania około 142,7 mln zł);

- 59 projektów dofinansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013 (koszt całkowity szacowany na ponad 452,6 mln zł, a wnioskowana kwota dofinansowaniu około 201,7 mln zł).

Trwa również realizacja (zaplanowana na lata 2005 - 2010) największego projektu w zakresie gospodarki wodno-ściekowej w województwie pomorskim, tj. „Gdańskiego projektu wodno-ściekowego” o planowanym całkowitym koszcie ponad 513 mln zł (przy blisko 367 mln zł dofinansowania z Funduszu Spójności).

Aktualnie trwa (od 6 grudnia 2010 r. do 31 stycznia 2011 r.) nabór wniosków w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013, na projekty dotyczące:

- gospodarki wodno-ściekowej:

http://www.wrotapomorza.pl/pl/dprow/dzialnia_umwp/podst_uslugi/nabory/gospodarka_wodno_sciekowa,

- wytwarzania lub dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych,
- gospodarowania odpadami komunalnymi.

Do rozdysponowania są środki w wysokości około 100 mln zł, z czego znaczna część zostanie przeznaczona na projekty wodno-ściekowe. Wniosek może złożyć: gmina, gminny zakład budżetowy lub jednoosobowa spółka gminna. Projekty dotyczyć mogą m.in.:

- budowy, rozbudowy systemów wodno-kanalizacyjnych, w tym systemów kanalizacji zagrodowej;
- budowy, przebudowy, rozbudowy oczyszczalni ścieków;
- remontu hydroforni.

Oceny formalno - merytorycznej wniosków dokonają pracownicy Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, a ostateczną decyzję o wyborze projektów do realizacji podejmie Zarząd Województwa Pomorskiego.

Istnieje również możliwość uzyskania wsparcia finansowego z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku (WFOŚiGW w Gdańsku), na realizację przedsięwzięć i programów służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej na terenie województwa pomorskiego. Zgodnie z informacją zamieszczoną na stronie internetowej WFOŚiGW w Gdańsku (www.wfosigw-gda.pl, zakładka Priorytety na rok 2011):

- 1) Projekty inwestycyjne i działania realizowane z udziałem środków Unii Europejskiej w obszarze „Środowisko”, w szczególności realizowane w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko oraz Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego, będą dofinansowywane w pierwszej kolejności.

2) Przy tworzeniu listy zadań priorytetowych uwzględnia się m.in. zapisy obowiązującego wojewódzkiego programu ochrony środowiska.

Informuję również, iż od sierpnia 2010 r. w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Pomorskiego prowadzone są prace nad identyfikacją potencjalnych przedsięwzięć proponowanych do objęcia kontraktem terytorialnym. W dniu 13 grudnia 2010 r. pismem Marszałka Województwa Pomorskiego przekazano do weryfikacji m.in. Członkom Zarządu Województwa Pomorskiego i Dyrektorom Departamentów UMWP projekt „Raportu na temat wstępnej identyfikacji potencjalnych przedsięwzięć proponowanych do wsparcia w ramach kontraktu terytorialnego”. Zgodnie z zapisami ww. projektu raportu: „Identyfikacja potencjalnych przedsięwzięć do objęcia kontraktem terytorialnym została dokonana zarówno w oparciu o potencjalne możliwości wsparcia zawarte w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego na lata 2010-2020 (KSRR), jak i na podstawie regionalnych dokumentów strategicznych i programowych (w szczególności Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego - PZPW) wskazujących przedsięwzięcia priorytetowe dla rozwoju województwa. Propozycja ta wynikała przede wszystkim z zapisów PZPW oraz wojewódzkich dokumentów strategicznych (m.in. Regionalna strategia rozwoju transportu w województwie pomorskim na lata 2007 – 2020, Zdrowie dla Pomorzan 2005-2013 – Wieloletni Program Rozwoju Systemu Zdrowia Województwa Pomorskiego, Regionalna strategia energetyki ze szczególnym uwzględnieniem źródeł odnawialnych, Program Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy 2011-2014, Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego)”.

Wśród potencjalnych przedsięwzięć proponowanych do wsparcia w ramach kontraktu terytorialnego w obszarze tematycznym „środowisko i energetyka” ujęto „Dokończenie realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK)”. Należy podkreślić, iż przedsięwzięciu temu nadano najwyższą hierarchię w ww. obszarze tematycznym. We wnioskach i rekomendacjach dla projektów w obszarze tematycznym „środowisko i energetyka” wskazano m.in.: iż „wykonanie wszystkich zadań określonych w KPOŚK wiąże się z realizacją przez gminy do końca 2015 r. zobowiązań akcesyjnych w zakresie gospodarki ściekowej, a ich ewentualne nie wykonanie wiązać się będzie z sankcjami finansowymi ze strony Komisji Europejskiej. W ramach kontraktu mogłyby być finansowane te inwestycje w aglomeracjach ściekowych, których nie uda się zrealizować w ramach takich programów jak: PO Infrastruktura i Środowisko, RPO WP 2007 - 2013 oraz PROW 2007 - 2013”.

